

La pobresa es fa urbana

Francesc Magrinyà

The Challenge of Slums. Global Report on Human Settlements 2003.

UN-HABITAT

ISBN 1-84407-037-9

Gairebé mil milions de persones viuen actualment en tuguris, la majoria dels quals estan situats en països en vies de desenvolupament, on el 40% de la població urbana viu en barraques. Aquesta xifra creixerà fins a duplicar-se en els pròxims 30 anys, tret que es produeixi una acció concertada entre autoritats municipals, governs centrals, societat civil i la pròpia comunitat internacional. Tal com ha assenyalat Kofi Annan en un recent discurs, "el lloc de la pobresa s'està traslladant a les ciutats"; és el procés denominat "la urbanització de la pobresa".

A la Declaració del Mil·lenni, els líders mundials es van comprometre a afrontar aquest immens repte acordant la meta específica de fer que millori significativament la vida de, com a mínim, 100 milions d'habitants d'infrahabitats per al 2020. El barraquisme representa el pitjor de la urbanització de la pobresa i de la desigualtat. El món encara disposa dels recursos, el coneixement i el poder d'aconseguir la meta establerta en la Declaració del Mil·lenni.

The *Challenge of Slums* representa la primera avaluació global d'aquest fenomen, posant l'èmfasi en els seus problemes i possibilitats de millora. Aquesta publicació de l'agència de les Nacions Unides per als assentaments urbans, UN-Habitat, examina els factors en tots els àmbits -del local al global- que hi ha al darrere de la formació de tuguris (slums), tant en els aspectes i dinàmiques socials com espacials i econòmiques. Per a la perspectiva social s'analitzen el context històric i l'evolució de l'estratificació, els atributs i funcions dels barris perifèrics i la representació dels tuguris en la societat urbana. Per a la perspectiva espacial i territorial s'estudien els diversos tipus, orígens i dates d'aparició, la forma -centrals, aïllats o perifèrics-, mesures i escala, vulnerabilitat i dinàmiques de desenvolupament. Per a la vessant econòmica s'analitzen la força de creixement laboral, les activitats informals en els assentaments i el sector de l'habitatge, així com les xarxes de serveis urbans.

La publicació té a més el valor d'identificar les iniciatives més interessants desenvolupades a escala local en ciutats de tot el món per tal d'aconseguir els objectius de la Declaració del Mil·lenni de l'ONU, que inclouen les principals respostes polítiques de les últimes dècades. Les iniciatives analitzades destaquen per la millora de la qualitat de vida dels habitants dels tuguris a través de processos participatius reproduïts en diferents llocs i a diverses escales, així com en programes de reducció de la pobresa. A més, és de destacar l'estudi del rol de la societat civil, les comunitats de base i les ONG en aquests sectors.

Finalment, l'informe proposa una sèrie d'estratègies i criteris d'acció que van des de l'empoderament de les poblacions i la introducció d'infraestructures a la millora dels habitatges i les polítiques d'acció. Tot això fa d'aquesta publicació una obra de referència imprescindible per a l'estudi i la pràctica del paper dels serveis urbans en la millora de la qualitat de vida dels teixits urbans dels barris d'infrahabitats.